

NÉMET NYELVI CIVILIZÁCIÓ

Készült a 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet 4. melléklete alapján

Óraszám:

9-10. évf. heti 1 óra

11-12. évf. heti 2 óra

A helyi tanterv igazodik az aktuálisan érvényben lévő német célnyelvi civilizáció *Részletes érettségi követelményeihez*

1. Az egyes tematikai egységek nevelési-fejlesztési céljai

9. évfolyam

A tanuló képes a célnyelvi országok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és online térképekből; tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani; következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire; ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be a célnyelv országainak alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is.

A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján. Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.

10. évfolyam

A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek szerepéről a világ társadalmi-gazdasági rendszerében, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról; rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok,

diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.

A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit; összehasonlítja a célnyelvi országok és Magyarország politikai berendezkedését; bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.

A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.

A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, életviteléről; felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal; a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen

A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot; a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.

A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol; tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.

A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről; felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz; a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik,

gesztusok jelentését;
életstratégiákról, jövőképekről
beszélget különböző minták és
példaképek alapján.

A tanuló használja a hagyományos és
digitális hírforrásokat ismeretszerzésre;
rendszeri az információkat;
ismeri a környezetszennyezés fajtáit,
okait és hatásait, valamint a
környezetvédelem lehetőségeit és
eredményeit, tud ezekről véleményt
mondani;
tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a
megfelelő szakszókincs használatával
érvelni a környezetszennyezéssel, a
környezetvédelemmel kapcsolatos
kérdésekben.

A tanuló ismeri és használja a célnyelvi
ország tömegkommunikációs csatornáit
információgyűjtésre, az információkat
rendszeri és értelmezi;
tud a tömegkommunikáció társadalmi
hatásairól, pozitív és negatív
aspektusairól;
tud a megfelelő szókinccs használatával
véleményt megfogalmazni a médiával
kapcsolatos kérdésekről;
ismeri a sajtószabadság fogalmát a
célnyelvi országokban és hazánkban.

megfelelően reagál a különböző
társadalmi rétegekben használt
gesztusokra, tisztázza a számára
esetleg ismeretlen gesztusok
jelentését;
életstratégiákról, jövőképekről
beszélget különböző minták és
példaképek alapján.

A tanuló használja a hagyományos és
digitális hírforrásokat önálló
ismeretszerzésre; rendszeri és
értelmezi az információkat;
ismeri a környezetszennyezés fajtáit,
okait és hatásait, valamint a
környezetvédelem lehetőségeit és
eredményeit, tud ezekről kritikus
véleményt mondani;
tud logikusan, érvekkel alátámasztva,
a megfelelő szakszókincs
használatával érvelni a
környezetszennyezéssel, a
környezetvédelemmel, a fenntartható
fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.

A tanuló ismeri és használja a
célnyelvi ország
tömegkommunikációs csatornáit
önálló információgyűjtésre, az
információkat rendszeri és
értelmezi;
képes a tömegkommunikáció
társadalmi hatásait, pozitív és negatív
aspektusait felismerni, és ezekről
kritikus véleményt mond;
tud logikusan, érvekkel alátámasztva,
a megfelelő szókinccs használatával
érvelni a médiával kapcsolatos
kérdésekről;
tisztában van a sajtószabadság
fogalmával, szerepével a célnyelvi
országok és hazánk múltjában és
napjainkban.

A tanuló használja a
tömegkommunikációs eszközöket
információgyűjtésre és általános
műveltségének szélesítésére;
tud logikusan, érvekkel alátámasztva,
a megfelelő szókinccs használatával
beszélni az általános műveltséghez
tartozó témákhoz kapcsolódó
kérdésekről;

tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.

A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat; felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről kritikus véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben; tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.

A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.

A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.

2. Ismeretek/fejlesztési követelmények 9-10. évfolyamon

9. évfolyam

6 óra

- A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi

10. évfolyam

6 óra

- Az éghajlat és az időjárás változásának és a célnyelvi országok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve.

- jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő elhelyezése.
- Nemzeti jelképek (zászlók, címerek) és szimbolikájuk értelmezése.
 - A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.
- Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.
 - Népeségi adatok (lakosságszám, népsűrűség) elemzése térkép alapján.
 - A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai.
- **6 óra**
 - A célnyelvi országok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése.
 - Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése.
 - A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése.
 - A lakosság életszínvonalának megismerése.
 - *Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.*
- **8 óra**
 - A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése.
 - Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről.
 - A jelentős politikai pártok a célországokban.
 - A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése,

megfogalmazása.

- A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége a célországokban.

8 óra

- A célnyelvi országok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása.
- A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öreges, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése.
- A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése.
- A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.
- A célnyelvi országok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása.
- A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal.

4 óra

- A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése.
- A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások.
- A szabadidő eltöltése, a kulturált

Környezetvédelem

szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra.

- A vidéki és városi élet.
- **6 óra**
- Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl. üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése.
- A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és vízszennyezés).
- A környezetszennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése, életlehetőségek megszűnése, migráció).
- A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újrahasznosítása a célnyelvi országokban és hazánkban.

Tömegkommunikáció, média

- **4 óra**
 - A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban.
 - A célnyelvi országok egyes nyomtatott sajtótermékeinek és néhány, a célnyelvi országokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása.
 - Műsorkészítés, lapszerkesztés.
- **6 óra**
 - A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok.
 - A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése.
 - A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.
 - Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára.
 - A reklámok, hirdetések értelmezése a célországok kultúrájának, társadalmi szokásainak ismeretében.

Sport

- **4 óra**
 - Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban.
 - A legjellegzetesebb sportágak a
- **4 óra**
 - Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása.
 - Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott

- célnyelvi országokban és hazánkban.
 - Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe.
 - Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon.
 - A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása.
 - Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkából származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása.
- **4 óra**
- Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom).
- A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása.
- *Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.*

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

- A tanuló a szükséges szókinccs felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.
- Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Magyarországot be tudja mutatni egy célnyelvi beszélő számára, összehasonlításokra képes.
- Ismeri a célnyelvi országok gazdasági jellemzőit, értelmezi a különböző gazdasági mutatókat. Alapvető összehasonlításokra is képes.
- Ismeri a célnyelvi országok politikai rendszerét, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.
- Ismeri a célnyelvi országok jellemző társadalmi viszonyait, a leggyakoribb szociális problémákat.
- Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.

- Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát.
- Használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére, kérdések megfogalmazására.
- Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.
- Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.
- Képes hazáját több szempontból bemutatni a célnyelven.
- Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.

3. Ismeretek/fejlesztési követelmények 11-12. évfolyamon

A célnyelvi országok gazdasága	11. évfolyam	12. évfolyam
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10 óra ▪ A Németországban/Ausztriában való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele. ▪ Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás). ▪ A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése. ▪ Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. ▪ <i>Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10 óra ▪ Németország és/vagy Ausztria gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése. ▪ Németország kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása. ▪ A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele. ▪ Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. ▪ <i>Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.</i>
A célnyelvi országok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 óra ▪ A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 óra ▪ Németország és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése. ▪ A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket

A célnyelvi országok társadalmi viszonyai

- *Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.*
- **10 óra**
- A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviselések); munkaerőpiaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerőpiaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások).
- A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban.
- A német nyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.

Hagyományok, szokások, életmód

- **12 óra**
- A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése.
- A német és/vagy osztrák tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára.
- A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása.
- A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.

Környezet
védelem

- **10 óra**
- A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés.

- meghatározó jogrend.
 - *Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.*
 - **10 óra**
 - A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására.
 - Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról.
 - Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése.
 - *A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása.*
- **10 óra**
 - A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek

Energiaforrások.
Környezetvédelmi szervezetek.
Környezetvédelem.

- *Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás).*

- **8 óra**
- A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata Németországban és hazánkban.
- *A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva.*
- *A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.*
- *Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.*

- **16 óra**
- A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása.
- Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven.
- Németország és Ausztria néhány

eredményei és kudarcai.

- A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.
- *Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás).*

- **8 óra**
- A reklámok etikusságának vizsgálata.
- A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése.
- A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban.
- *A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva.*
- *A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.*
- *Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.*

- **12 óra**
- A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai.
- A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása.
- A célnyelvi országok néhány

kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven.

- A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe Németországban és hazánkban.
- *Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.*

kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészeinek megismerése és bemutatása.

- A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása.
- A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása.
- A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban.
- *Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.*
- **8 óra**
- Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák).
- *Tudományetikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.*

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

- A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.
- Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit.
- Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket.

- Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.
- Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására.
- Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.
- Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát.
- Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.
- Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.
- Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.
- Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.

V. A tanulók értékelése

Az értékelésnek a nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásában. Ezért a visszajelzés is mindig elsősorban pozitív; a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegennyelvi kommunikáció során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart. Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

Az értékelés módját, formáit a nyelvi munkaközösség, ill. az iskola házirendje határozza meg.

Ellenőrzés, értékelés

A tanári munka és a tanulói tevékenység lemérését kiemelt feladatnak tartjuk, hogy a tanár visszajelzést kapjon a tanítás hatékonyságáról. Mivel a cél az, hogy ezek a tanulók középfokú nyelvvizsgát tegyenek legkésőbb a gimnáziumi tanulmányok befejezésekor, hasznosnak tartjuk, hogy év végi vizsgát tegyenek (NYEK, AJTP, előkészítő évf.- írásban, szóban). Ezt érdemes egy komplex vizsgálattal lemérni, a tapasztalatokat elemezni és a következőkben ennek figyelembe vételével alakítani a módszereken.

Figyelembe véve a tanulók bizonyos szempontból hátrányos helyzetét, az iskola és a tanár feladata felelősségteljesebb a köteleességtudat, céltudatosság és a lelkiismeretes munkavégzés iránti belső igény kialakítására. Ezért fontos az önálló, rendszeresen végzett házi feladat és annak ellenőrzése, az órai munka értékelése.

1. Szóbeli értékelés:

- szóbeli felelet: szókincs számonkérése, önálló témakifejtés, szituációs gyakorlat (párbeszéd), témakifejtés képek, ábrák segítségével, prezentáció

- szóbeli vizsga: (előkészítő évfolyam, 10. évfolyam, próba érettségi): önálló témakifejtés, szituációs gyakorlat, témakifejtés képek, ábrák segítségével
Értékelési szempontok: tartalom, szókincs, nyelvhelyesség, folyamatosság, kiejtés

2. Írásbeli értékelés:

Formái:

- szódolgozat
- írásbeli felelet (egyres témán belül)
- témazáró
- szövegalkotás

Értékelési szempontok: tartalom, szövegalkotás, szókincs, nyelvhelyesség

Értékelési skála:

0 – 49%	elégtelen
50 – 64 %	elégséges
65 – 79 %	közepes
80 – 89 %	jó
90 – 100 %	jeles

Másként a következőket értékeljük:

- az B1- B2 kötetekhez készült témazárókat

Értékelési skála:

0 – 39 %	elégtelen
40 – 54 %	elégséges
55 – 69 %	közepes
70 – 84 %	jó
85 – 100 %	jeles

- osztályozó és pótvizsgákat:

0 – 24%	elégtelen
25 – 39%	elégséges
40 – 59%	közepes
60 – 79%	jó
80 – 100%	jeles

2,0 fölötti átlag esetén a végső érdemjegy elégséges.

2,6 továbbá 3,6 és 4,6 fölötti átlagok esetén mindig felfelé kerekítünk.

Tanulmányi versenyen való részvételt jeggyel értékelhetünk.

Az érdemjegyeket a naplóban kék és piros színekkel (témazáró dolgozatok érettségi típusú feladatlapok, írásbeli és szóbeli vizsgák jegyei) jelöljük. A végső osztályzat megállapításánál a piros jegyek duplán számítanak.

Témazáró dolgozatok időpontját, a házirendünk szerint, legalább egy héttel a dolgozat megíratása előtt egyeztetjük a diákokkal.

VI. A tanterv alkalmazásához szükséges képesítési követelmények és tárgyi feltételek

A gimnázium megfelelő szakképesítéssel rendelkező nyelvtanárai, rendszeresen figyelemmel követik a tantárgy módszertani újdonságait, és beépítik ezeket a mindennapi tanítási gyakorlatba.

A nyelvtanításban a kommunikatív készségfejlesztés (és nem az ismeretátadás) áll a tanítás középpontjában, ami megköveteli a változatos tanulói tevékenységformák következetes alkalmazását. A nyelvtanárok a korszerű tanítási módszereket (pl. egyéni, páros és csoportmunka, projektmunka, kiegészítő eszközök alkalmazása) beépítik a mindennapi munkába.

A gimnáziumban az idegen nyelv oktatása csoportbontásban történik. Így a tanár hatékonyan tud foglalkozni mindenkivel, képes irányítani az egyéni vagy páros munkát, és összehangolni a néhány fős csoportok tevékenységét a csoportmunka során.

A legfontosabb tárgyi feltételt a tanterem célszerű berendezése biztosíthatja. A tanteremben mozgatható asztalok székek állnak rendelkezésre. Ez a kommunikációt elősegítő ülésrend kialakítását teszi lehetővé. A tantermekben lehetőség van az órán elkészített tárgyak (pl. képek) és szemléltetőeszközök elhelyezésére.

A gimnázium rendelkezik megfelelő számú CD lejátszóval, interaktív táblával, hordozható kivetítővel, ami segíti a tananyag sokoldalú feldolgozását és a különféle készségek és képességek fejlesztését.

VII. A tankönyvek kiválasztásának elvei

A tankönyvek, segédanyagok kiválasztásakor a tantervben kitűzött célokat, követelményeket a tanulók életkori sajátosságait veszi figyelembe a német nyelvi munkaközösség.

A kiválasztott tankönyv akkor hasznos eszköze a nyelvoktatásnak, ha mindig az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését célozza, eleget tesz a Közös Európai Referenciakeretben megfogalmazott nyelvtudási szintek funkcionális nyelvhasználati előírásainak; korszerű a módszertana, tartalmában és kivitelezésében motiváló, a nyelvtanulás iránt kedvet ébresztő.

NÉMET NEMZETISÉGI KÉPZÉS

(hagyományos nyelvoktató forma)

HELYI TANTERV

A bevezetés éve: 2017. szeptember 1.

A bevezetés évfolyama: 9. évfolyam

Alkalmazott osztálytípus: német nemzetiségi tagozat

Hatályos 2016. szeptember 1-jétől

Német nemzetiségi tagozat (hagyományos nyelvoktató forma)

Intézményünkben hagyomány a német nyelv magas szintű oktatása. Az ötéves *kéttannyelvű* és a *nyelvi előkészítő*s forma ismert és elismert megszerte.

Mezőberényben működik német nemzetiségi önkormányzat, német óvoda, általános iskolai nemzetiségi oktatás. Azzal, hogy a gimnázium is indít ilyen tagozatot, a képzési rendszer minden szintjén megjelenik a *nemzetiségi oktatás és nevelés*.

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhetnek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások, szokások megismerése és ápolása, a történelem és a jelen ismerete mindezek nélkülözhetetlen részét képezik.

Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint a cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek otthonról hozott nyelvi ismeretekre. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A fentiek alapján a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium törekszik arra, hogy

a, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a reális nemzet- és nemzetiségképük.

b, hogy a tanulók felismerjék az előítéletek veszélyeit, az emberi, állampolgári és nemzetiségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi illetve egyéb eszközeit.

c, hogy a tanulók képessé váljanak pontos, kitartó, fegyelmezett munkára. Törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére. A tananyag egyes részleteinek differenciált, csoportmunkában való feldolgozása, a megszerzett információk megbeszélése, az együttműködési képesség, a kommunikációs képesség fejlesztésének, a reális önértékelés kialakulásának fontos területei

Kulcskompetenciák

Alapfeladataink:

- **anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció**
- **hatékony önálló tanulás**

Az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció egyenrangú kompetenciát jelent. Tekintettel arra, hogy a tanulók otthonról hozott (anya)nyelvi ismeretei különbözőek, szükségszerű mindkét terület fejlesztése.

Mindkettő magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott, olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásba és képzésben, amunkában a családi életben és a szabadidős tevékenységben.

Olyan képességeket igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezet és igénye, érdeklődése szerint.

Feltételezi a szókincsének és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

A szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenet megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását, lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét, a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

A hatékony önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri a szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozást és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását is jelenti. A hatékony önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, képességeit helyzetek sokaságában használja otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamatban. A motiváció és magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást, támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, IKT eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. További feltétel a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie közös

munkára és tudásának másokkal való megosztására, saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd - tanulás iránti motiváció - folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy a korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Kiegészítő feladataink:

- **digitális kompetencia**
- **szociális és állampolgári kompetencia**
- **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia**
- **esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség¹**

Iskolánkban a nemzetiségi oktatás - egyelőre² - *hagyományos nyelvoktató* formában valósul meg. Azoknak kínáljuk fel ezt a lehetőséget, akik

- már tanultak német nyelvet.
- (esetleg nemzetiségi oktatásban is részesültek), és ezt folytatni szeretnék.
- akiknek ugyan nincs előismeretük, de vállalják, hogy ezt behozzák, és a német nyelvvel négy éven át intenzíven foglalkoznak, ezenközben a német nemzetiség kultúrájával is megismerkedne.

A négyévfolyamos képzés végén B2 (vagy B2 közeli) szintre juthatnak el a gyerekek.

Aki pedig „csak” egy jó középszintű érettségit szeretne, az is megszerezheti hozzá a biztos tudást.

A középszintű írásbeli érettségi olyan, mint a *Német mint idegen nyelv* tantárgy estében

A szóbeli tételek kb. 25%-ában jelenik meg a nemzetiségi tartalom.³

Lehetőség van emelt szintű érettségire is készülni, illetve nyelvvizsgára felkészülni, és azt letenni az iskola keretein belül (ÖSD, DSD, Pannon)

Az **öt idegen nyelvi óra** (német nyelv és irodalom) mellett heti **1 óra népismeret** is tanulnak, amely egyrészt a magyarországi németek tárgyi és szellemi hagyományaival ismerteti meg a tanulókat, másrészt a nyelvtudásukat fejleszti. Ha akarják, ezt érettségi tárgynak is választhatják.

A képzés eredményességét segítik a már meglévő és újonnan megvalósuló

Külső kapcsolatok

¹ Mintául szolgált a veszprémi Lovassy László Gimnázium Pedagógiai Programja (Német népismeret)

² Nem kizárt a későbbiekben a bővített nyelvoktató forma bevezetése sem.

³ 106/2012. Kormányrendelet 5.§ (6)

Szándékunkban áll kapcsolatot tartani

- nemzetiségi önkormányzattal helyi, regionális és országos szinten
 - nemzetiségi oktatást folytató középiskolákkal, általános iskolákkal
 - különböző közművelődési és kulturális intézményekkel
 - az iskola német testvériskoláival
 - a német nyelvet intenzíven tanító általános iskolákkal
 - a településen német nemzetiségi oktatást megvalósító intézményekkel (óvoda, általános iskola)
-
- Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók más régiók német nemzetiségű programjain aktívan részt vegyenek, közös projekteken, rendezvényeken ismerkedjenek a nemzetiségi kultúrával.

A nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosítása

Az Nkt. 10. § (1) alapján a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást az órarendbe építve, a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás Nkt. 6. melléklete szerinti többlet tanórai foglalkozásainak a felhasználásával kell megszervezni. A nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás időkeretének biztosítására a tanuló heti kötelező tanórai számának és az osztályok engedélyezett heti időkeretének a különbözete, a választható tanórai foglalkozások időkerete is felhasználható.

A nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási formában a heti kötelező órakeretből a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására legalább öt tanórát szükséges biztosítani.

Amennyiben szükséges a készségtárgyakra előírt óraszámából évi harminchét óra átcsoportosítható a nemzetiségi nyelv és irodalom vagy a nemzetiségi népismeret oktatására. A negyedik–nyolcadik évfolyamon az idegen nyelv oktatására biztosított óraszám részben, a kilencedik–tizenkettedik évfolyamon a második idegen nyelv oktatására biztosított óraszám a nemzetiségi nyelv oktatására részben vagy egészben átcsoportosítható.

A nemzetiségi népismeret tantárgy oktatására bármely nevelési-oktatási forma és évfolyam esetében heti egy tanórát, évi harminchat tanórát biztosítunk

